

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.04 „Подобряване на качеството на общото образование”

„За по-качествено образование“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Инвестира във вашето бъдеще

УЧЕБНА ПРОГРАМА ЗА ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА ПО ГЕОГРАФИЯ И ИКОНОМИКА

МОДУЛ 2 ГЕОПОЛИТИЧЕСКА И ОБЩЕСТВЕНА КУЛТУРА (ПРОЕКТ)

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА НА МОДУЛА

1. Обучението в модул 2 е насочено към разширяване и задълбочаване на знания и уменията на учениците, свързани с геополитическата структура и организация на обществото, с концепции за развитието му и с регионални особености на електоралните, социално-демографските, културните и селищни процеси и проблеми; с политико-икономическата структура и организация на регионите; с различията в типологията и общественото развитие на страните и произтичащите на тази основа конфликти. То създава възможности за изграждане на ключови компетентности свързани с развитие на географската култура за разбиране и разумна дейност в географското пространство, с изразяване и аргументиран на мнение по важни регионални и международни проблеми и политики, с анализиране на информация от различни източници, с коментиране на хипотези за бъдещото развитие на света и глобалните проблеми, с формиране на модели на поведение за активна гражданска позиция на ученика.

Тази програма описва профилираното обучение по география и икономика в XI клас, средна степен на образование, втори гимназиален етап.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО ПО ГЕОГРАФИЯ И ИКОНОМИКА В КРАЯ НА XI КЛАС ПО МОДУЛ 2 СЪГЛАСНО ДОИ ЗА ПП

Област на компетентност	Знания, умения и отношения
-------------------------	----------------------------

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.04 „Подобряване на качеството на общото образование”

„За по-качествено образование“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Инвестира във вашето бъдеще

Област на компетентност	Знания, умения и отношения
География на обществото	<ol style="list-style-type: none"> 1. Познава геополитически и икономически концепции за развитието на обществото. 2. Дава примери за влиянието на геополитиката върху икономическото развитие. 3. Диференцира тенденции в демографското и в геополитическото развитие на глобално и регионално равнище. 4. Подбира и систематизира информация за демографско и селищно развитие. 5. Изразява мнение за демографски проблеми и за демографска политика на глобално и регионално равнище. 6. Коментира хипотези за геополитическото развитие на света. 7. Избира модел на активна гражданска позиция при решаване на значим обществен проблем.
География на регионите и страните	<ol style="list-style-type: none"> 1. Познава съвременната политическа и икономическа организация на регионите и типологията на страните. 2. Класифицира страни по определени показатели. 3. Доказва различия в развитието и съвременното състояние на регионите и на страните. 4. Интерпретира проявлението на глобални проблеми на регионално равнище и влиянието им върху развитието на обществото. 5. Критикува, приема или отхвърля алтернативни хипотези за бъдещото развитие на избрани страни или региони. 6. Изразява аргументирано мнение по важни международни проблеми и конфликти.

Таблица с декомпозирани стандарти по гражданско образование

Област на компетентност	Знания, умения и отношения
Идентичности и различия в обществото	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проявява способности да общува конструктивно в различни среди и ситуации. 2. Осъзнава своята европейска идентичност и права и отговорностите на европейското гражданство.
България, светът и глобалните проблеми	<ol style="list-style-type: none"> 1. Анализира и привежда примери за икономическите условия в България, ЕС и света. 2. Определя мястото си и проектира бъдещето си в контекста на икономическите отношения между Република България, ЕС и света. 3. Проектира решения на глобалните проблеми на човечеството.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.04 „Подобряване на качеството на общото образование”

„За по-качествено образование“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Инвестира във вашето бъдеще

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ПО ТЕМИ

Теми	Очаквани резултати	Нови понятия
I. ГЕОГРАФИЯ НА ОБЩЕСТВОТО		
1. Тема Политическа география, геополитика, геостратегия		
1.1. - 1.2. Същност и развитие на политическата география. Геополитика и геостратегия.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Познава същността на политическата география и мястото ѝ сред другите науки. 2. Идентифицира понятията геополитика и геостратегия. 3. Демонстрира знания за развитието на политикогеографското познание от древността до днес. 4. Назовава приносите на Алфред Маън (предимства на морските над континенталните държави), Хилфорд Макиндер (световен остров, сърцевидна земя - хартланд), за развитието на политическата география. 5. Анализира съвременните промени на политическата карта на света. 6. Анализира информация от различни източници. 7. Разработва отговор на научен въпрос или решава географски казус. 	<p>морски държави континентални държави цивилизационен регион геополитическо положение европоцентризъм - атлантизъм евразийство</p>
2. Тема Геополитически и икономически концепции за развитие на обществото		
2.1. - 2.2. Геополитически и икономически концепции за развитие на обществото	<ol style="list-style-type: none"> 1. Обяснява основни геополитически концепции: концепцията за световната власт на Ратцел, мондиализмът, евроазиатството. 2. Познава геополитически модели за развитие на света. 	<p>еднополюсен, двуполюсен и многополюсен (мултиполярен) модел щандортни теории</p>

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.04 „Подобряване на качеството на общото образование”

„За по-качествено образование“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Инвестира във вашето бъдеще

	<ul style="list-style-type: none"> 3. Познава основни икономически концепции и модели – на Тюнен, Вебер, Льош и Кристалер. 4. Назовава водещите локализационни школи в света. 	
3.Тема Геополитика и		
икономическо развитие		
3.1. Глобализация на	<ul style="list-style-type: none"> 1. Обяснява политическите процеси и промени, довели до глобализация на съвременния свят. 2. Назовава идеите на С. Хънтингтън за бъдещия модел на световен конфликт – „сблъсък на цивилизациите”, ролята на Запада „Западът срещу останалия свят” и глобализацията. 	студената война нов световен ред
3.2. Глобализация на	<ul style="list-style-type: none"> 1. Съпоставя интеграционни модели на икономическо развитие през XX и началото на XXI век. 2. Доказва значението на международното политическо и икономическо сътрудничество при решаване на глобалните проблеми - международния тероризъм, търговията с оръжие и наркотици. 	западен интеграционен модел световен интеграционен модел нов икономически ред
4. Електорална география		
	<ul style="list-style-type: none"> 1. Дефинира същността на електоралната география. 2. Съпоставя видовете избирателни системи. 3. Дискутира упражняването на избирателни права. 4. Обяснява основните фактори, влияещи върху електорално поведение на индивида. 	политически сили мажоритарна избирателна система пропорционална избирателна система смесена избирателна система
5. Демографски процеси		
5.1. Езикови семейства и езикови групи в света	<ul style="list-style-type: none"> 2. Познава основните езикови семейства в света. 3. Структурира езиковите групи в индоевропейското, кавказкото, уралското, алтайското и семито-хамитското езикови семейства. 4. Изработва картосхема на териториалното разпространение на езиковите семейства и групи в Европа. 5. Анализира информация от различни източници. 	етническо самосъзнание

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.04 „Подобряване на качеството на общото образование”

„За по-качествено образование“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Инвестира във вашето бъдеще

	6. Разработва отговор на научен въпрос или решава географски казус.	
5.2. Географско разпространение на основните религии в света	<ol style="list-style-type: none"> 1. Съпоставя основните признаци на религиите в света: християнство, ислям, будизъм, индуизъм, юдаизъм и техните ценности. 2. Познава основните религиозни течения (направления): католицизъм, протестанство, източно православие, сунити, шиити, алиани. 3. Доказва връзката религия – демографски особености на населението. 4. Анализира информация от различни източници. 5. Разработва отговор на научен въпрос или решава географски казус. 	местни религии
5.3. Социално-демографски процеси	<ol style="list-style-type: none"> 1. Познава основните характеристики на социално-демографските процеси. 2. Дискутира взаимното влияние на демографските и социалните процеси. 3. Интерпретира информация от различни източници. 4. Разработва отговор на научен въпрос или решава географски казус. 	икономически активно население (работна сила) икономически неактивно население безработица
6. Демографски проблеми и демографска политика		
6.1. Демографски преход. Глобални и регионални тенденции в демографското развитие на света	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дефинира демографския преход и връзката с типовете възпроизводство. 2. Проследява развитието на демографския преход. 3. Анализира демографската ситуация на глобално равнище. 4. Дава примери за регионалните различия в изменението на основните демографски показатели. 5. Анализира информация от различни източници. 	просто възпроизводство стеснено възпроизводство разширено възпроизводство

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.04 „Подобряване на качеството на общото образование”

„За по-качествено образование“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Инвестира във вашето бъдеще

	6. Разработва отговор на научен въпрос или решава географски казус.	
6.2. Демографски проблем	<ol style="list-style-type: none"> 1. Обяснява основните характеристики на демографския проблем чрез демографски показатели. 2. Доказва регионални различия на демографския проблем. 3. Анализира информация от различни източници. 4. Разработва отговор на научен въпрос или решава географски казус. 	фертилна възраст коефициент на плодовитост
6.3. Демографска политика	<ol style="list-style-type: none"> 1. Обяснява демографската политика като инструмент за решаване на демографския проблем. 2. Познава видовете демографска политика. 3. Посочва примери за успешна демографска политика на регионално равнище. 4. Разработва отговор на научен въпрос или решава географски казус. 	стимулираща демографска политика лимитираща демографска политика
7. Селища		
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Разграничава типовете селища в исторически и пространствен аспект. 2. Познава признаците за дефиниране на съвременните селища в различните региони. 3. Представя информация за функционалната класификация на градовете. 4. Изработва модел на съвременен град. 	радиална (звездообразна) планировка правоъгълна планировка надлъжна планировка градска инфраструктура
8. Урбанизация и урбанизационни процеси		
8.1. Развитие на урбанизацията в света	<ol style="list-style-type: none"> 1. Обяснява регионалните особености и тенденции на урбанистично развитие: европейски, северноамерикански, японски тип. 2. Дефинира съвременните форми на урбанизация. 	агломерационни ядра агломерационни ареали конурбация

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.04 „Подобряване на качеството на общото образование”

„За по-качествено образование“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Инвестира във вашето бъдеще

	<ol style="list-style-type: none"> Изказва мнение за бъдещото развитие на агломерациите. Разработва отговор на научен въпрос или решава географски казус. 	
8.2. Урбанизационни процеси	<ol style="list-style-type: none"> Коментира проблеми на урбанизираните територии. Прогнозира развитието на високоурбанизираните региони. Разработва отговор на научен въпрос или решава географски казус. 	рурурбанизация
II. ГЕОГРАФИЯ НА РЕГИОНИТЕ И СТРАНИТЕ		
9. Съвременна политическа и икономическа организация на регионите в света		
	<ol style="list-style-type: none"> Разграничава основни политически и икономически организации в регионите. Назовава страни-членки, основни инициативи и центрове на организациите. Дискутира значението на регионалните организации за развитието на регионите. Разработва отговор на научен въпрос или решава географски казус. 	ОЧИС, ОССЕ; ЛАИ, Меркосур Организация за африканско единство (ОАЕ)
10. Критерии и показатели за класификация на страните.		
	<ol style="list-style-type: none"> Дефинира понятията критерий и показател. Познава основните групи критерии: културно-политически, икономически, социално-демографски. Съотнася показателите към съответните групи критерии. Подбира показатели за характеристика и класификация на страни. Трансформира информация по основни критерии и показатели. 	-расово-етническа принадлежност, -темп на нарастване на БВП, инвестиции, икономическа плътност, производство на електрическа енергия/човек; -темп на нарастване на населението, доходи, консумация на електрическа

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.04 „Подобряване на качеството на общото образование”

„За по-качествено образование“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Инвестира във вашето бъдеще

	6. Разработва отговор на научен въпрос или решава географски казус.	енергия; -индекс на човешко развитие; -жизнено равнище;
11. Типология на страните		
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Познава типологията като подход за изучаване на страните в света: малки привилигировани нации, страни на преселнически капитализъм, Г-77(Клуб на бедните). 2. Сравнява страни от изучените типологични групи. 3. Анализира информация от различни източници. 4. Разработва отговор на научен въпрос или решава географски казус. 	
12. Международни проблеми и регионални конфликти		
12.1. Международни и регионални конфликти на етно-религиозна основа	<ol style="list-style-type: none"> 1. Групира международните и регионални конфликти на етно-религиозна основа. 2. Обяснява основните причини за възникването им. 3. Дискутира последиците от тероризма. 4. Локализира международните и регионални конфликти на етно-религиозна основа на политическата карта. 	етнически конфликт религиозни конфликти езикови конфликти международен конфликт
12.2. Регионални конфликти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Коментира причините за възникването на регионални конфликти: трансгранично замърсяване, териториални претенции. 2. Локализира територии на регионални конфликти. 3. Разработва отговор на научен въпрос или решава географски казус. 	гранични конфликти териториални води
13. Регионални аспекти на глобалните проблеми		
	1. Разграничава регионални различия в проявлението на глобалните проблеми.	

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.04 „Подобряване на качеството на общото образование”

„За по-качествено образование“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Инвестира във вашето бъдеще

	2. Интерпретира ролята на регионалните ресурси в решаването на глобалните проблеми.
3. Анализира информация от различни източници.
4. Разработва отговор на научен въпрос или решава географски казус. | |
|--|--|--|

ХОРАРИУМ ЗА МОДУЛА

Годишен брой часове за изучаване на модула в 11. клас - 36 часа

Годишен брой часове за изучаване на модула в 12. клас –(-) часа

Допълнителни уточнения за конкретния модул.

Учебната програма предполага даване на знания за важни геополитически и обществени процеси, насочва ученика към дейности, свързани с анализирането на информация от различни източници, за формиране на активна гражданска позиция по глобални проблеми на човечеството и проблеми на общественото развитие. Постава ученика в конкретни практически ситуации, включва го в дискусии, създава условия за работа в екип, за изява на личните му качества чрез разработване на отговори на научни въпроси, решаване на географски казуси, разработване на проекти и модели, развива творческите търсения на ученика.

Препоръчително разпределение на часовете:

За нови знания	22 часа	60%
За обобщение	2 часа	6%
За дискусии	2 часа	6%
Практически дейности/лабораторни упражнения	6 часа	16%
За контрол и оценка (входно и изходно ниво)	4 часа	12%

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.04 „Подобряване на качеството на общото образование”

„За по-качествено образование“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Инвестира във вашето бъдеще

ОЦЕНЯВАНЕ

Съотношение при формиране на срочна и годишна оценка:

Текущи оценки от работа в клас, участие в групови обсъждания и дискусии	20%
Текущи оценки от домашни работи	10%
Текущи оценки от практически задания в клас	20%
Оценки от работа по проект	10%
Оценка на изходно ниво	5%
Оценки от контролни работи	30%
Оценки от входно ниво	5%

ДЕЙНОСТИ И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

Ключови компетентности	Деятности, насочени към придобиване на ключови компетентности
Общуване на роден език	Самостоятелно осмисляне на основното в отделните теми; аргументира, дискутира, коментира, оценява, интерпретира, изследва, защитава, прогнозира, разработва, прилага знания и формира модели на поведение. Разкрива и обяснява причинно следствени връзки на глобалните проблеми и процеси. Изготвя модел, проект, характеризира геополитическото и общественото развитие в света.
Математически компетентности и основни компетентности в природните науки и технологии	Обяснява и прилага математическите, статистическите и компютърни методи на географско изследване, изработва модел на съвременен град, анализира информация от различни източници (географски, икономически, статистически), изработва картосхеми, картодиаграми, таблици.
Дигитална компетентност (ИКТ)	Използване на ИКТ за търсене, събиране, интерпретиране, представяне и обмен на информация, използване на мултимедия за създаване и представяне на продукти от изпълнение на конкретна задача.
Умения за учене	Упражняване на самоконтрол при изпълняване на различни практически и дидактически задачи; изграждане на собствен стил на учене, анализиране на различни стратегии на учене между съучениците,

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.04 „Подобряване на качеството на общото образование”

„За по-качествено образование“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Инвестира във вашето бъдеще

	изготвяне отговор на научен въпрос, представяне на разширен план конспект, коментиране на научни текстове и документи, актуализиране на географска информация, прилагане на теоретични знания и практически умения.
Обществени и граждански компетентности	Изразява мнение, защитава собствена позиция, дискутира и оценява различни идеи и концепции за геополитическото развитие на света, отделни региони и страни, ориентира се в съвременните геополитически и икономически събития, формира критично мислене. Показва умение да изслушва, анализира и сравнява различни гледни точки. Показва самостоятелност, отговорност и толерантност при участие в диалог и в дискусия и оспорване на мнение, различно от своето. Демонстрира разбиране за ролята и отговорностите на институциите и организациите, които вземат решения за развитие на обществото и разрешаването на различни конфликти на глобално и регионално равнище.
Инициативност и предприемачество	Проявява инициатива и проектира дейности, насочени към създаване на модели на бъдещо развитие на урбанизираните територии в света.
Умения за подкрепа на устойчивото развитие и за здравословен начин на живот	Коментира тенденциите на устойчивото развитие на света, предлага начини за решаване на глобалните проблеми, решава казуси, доказва ролята на високите технологии за общественото развитие.

КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ
Общуване на роден език	Български език и литература: Използва подробни практически и теоретични знания и умения за работа с различни видове текстове. Развива умения за водене на дискусия, изработва писмена и вербална аргументация на тези. Създава писмени разработки (отговор на научен въпрос, географски съобщения). Използване на библиографска справка и терминологичен географски речник.
Общуване на чужди езици	Чуждоезиково обучение: Ползва знания от текстове с географско и икономическо съдържание, изучавани по чужд език. Използване на източници на географска информация на чужд език. Разширяване и задълбочаване на межкултурните компетентности.
Математическа компетентност и	Математика: Прилага основни математически компетентности при анализиране на статистическа

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.04 „Подобряване на качеството на общото образование”

„За по-качествено образование“

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз*

Европейски социален фонд

Инвестира във вашето бъдеще

<p>основни компетентности в обществените науки и технологиите</p>	<p>информация. Демонстрира логическо и пространствено мислене. Създава , показва, използва и интерпретира модели, схеми, диаграми.</p> <p><u>История и цивилизация:</u> Прилага историческия подход при проследяване на възникването и развитието на политикогеографското познание и политическата география. Анализира в исторически аспект промените в политическите процеси и политическата карта на света, формирането на важни политико - стопански структури и организации.</p> <p><u>Технологии и предприемачество:</u> Изработва диаграми, картосхеми и статистически таблици. Дискутира възможностите за кариерно развитие в условията на съвременното стопанство. Планира и реализира проект, научно съобщение по зададени критерии.</p>
<p>Дигитална компетентност (ИКТ)</p>	<p><u>Информационни технологии:</u> Създава, обработва и съхранява графична, текстова, звукова информация и ги комбинира. Използва компютърни програми за работа с текст, графика, звук, видео, електронни таблици, презентации и тяхното комбиниране. Използва и работи с Интернет информация.</p>